

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

Joi 12 Martie st. v.
24 Martie st. n.

Va esi joi'a și duminică'a.

Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 21.

ANUL XVII.

1881.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru Român'a 2 galbeni.

Un tutor.

— Comedia în 2 acte și 1 tablou. —

(Urmare.)

Leonora (desperată.)

E bolnav de superare, din cauză mea! Dar cine
ți-a spus, că trebuie numai decât să stai la țera?...
Am vrut... am dorit!... O cât sunt de nenorocită!

Mad. Renon.

Dar bine, Mata ai vrut să stai la țera?

Leonora (cu durere.)

Plăca... fugi de mine... me disprețuiește.

Mad. Renon.

Dar nu, eră foarte linisesc.

Leonora (abatută.)

Dăca ur fi strigat, dăca ar fi fost mâniaș, eră mai
bine. Madame Renon — du-te în odai'a d'ale, eu rămân
cu Rarița... poți vrei să hodinesci.

Mad. Renon (în parte.)

Pe semne vră s'o trimeta și pe dăns'a. Cu atât mai
bine, voiu avé și eu puțina linisce. (Ese.)

Scen'a XII.

(Rarița stă în drăpt'a și ține pestelc'a la ochi, Leonora ține ba-
tist'a la ochi și plânge, ea stă în stâng'a. Amândouă cam cu spe-
tele un'a spre alt'a.)

(Pausa.)

Leonora (redica încet față din batista, cu glas slab.)

Rarița!

Rarița (cu glas înadușit de plâns.)

Ce-i, domnișora?

Leonora.

Aș vră să mor.

Rarița.

Și eu!...

Leonora (se apropia de ea.)

Dăca nu te temi de mărte, apoi să-ți spun ceva.
Ieta, aici în jurnal stă, că în Paris s'au inveninat două
fete, din amor nenorocit.

Rarița (plângând.)

Bine... au... făcut!

Leonora.

Vrei să murim și noi?

Rarița (hotarită.)

Vreu... Mi-i urita viața. Jonița nu me iubesc...

Și am să las cu limba de mărte — ca să se nvenineze
și el.

Leonora.

Lasa, și-a gasi el pedeps'a!

Rarița.

Ba mai bine să mōra și el!

Leonora.

Tu scii, că bucatarul luă venin din oraș de punea

pentru guzganii în pivnița. Am să scriu un bilet cătra
spiter... tu ia trasur'a cea mica, spune că-mi duci pe-
leri'a la modista. (Se pune și scrie.) Ieta hărți'a și pa-
ralele, lucrul e gata. În câteva ore esti înapoi, și-apoi
... nu vom mai superă pe nimene.

Rarița.

Dar bine, domnișora, de ce vrei să mori Mata?
Fetele cele au murit amândouă din amor nenorocit, cum
șici Mata?

Leonora (lovita de cuvântul acesta.)

Eu... eu... Dumneșeule ce-i asta? (Pune mân'a
la frunte.) Am visat?... Se poate? (Cu lacrimi.) Eu vreau
să mor... fiind că n'am pe nimene care să me iubească.
Du-te. Du-te. (Rarița ese.)

Leonora (se lasă să cada într'un fotoliu.)

Vreau să mor... pentru că nimene nu me iubesc
... nimene! Nici n'o merit eu... Dar par că, dăca mi-
ar spune el un cuvânt bun acum... m'aș prefăce cu
totul. Cât e de frumos, și cât mi-i de drag! M'aș duce
în foc dăca ar cere-o el! Acum e pré târziu! Nu vreau
să mai gândesc la nimic. Am să scriu o scrisore care
s'o gasască după mărtea mea. (Ese.)

Scen'a XIII.

Dornescu (ese de după perdea.)

Ah! În sfârșit, s'au dus cu toții. Înțepenisem cu
totul, dar nu-mi pare reu. Erau scenele pré hazlie! Are
dreptate Leonora, e pré târziu pentru mine, ea iu-
besce pe tutorul ei. Și el? Mi se pare că fără s'o scie,
merge pe aceeași cale. Vor să se invenineze fetele!
Audi, ce ómeni cu noroc și Redeanu și Jonița!... Pen-
tru mine nu se mai omōra nici un'a. Dar nici eu pen-
tru ele. Ce amor grozav! Și el nu scie nimic. O fetă
tinera, frumoșă și bogată îl iubesc, și el plăca la oraș.
Ce om! Par că-i scos din povesti! Trebuie să joc pro-
videnț'a, în interesul meu și al lor. Norocul lor, că sunt
deja logodit în taina, și că averea logodnicei mele e
mai mare decât a Leonorei. Ce farsa le-aș jucă atun-
cea! Să vedem, ce-i de făcut! Eu cunosc pe spiterul
lui Redeanu, și spiterul cunosc pe Rarița și scie că-i
de aci. Am să-i scriu să-i deie un opiat în locul veni-
nului cerut. Jonița va merge calare la oraș — astfel
va ajunge înaintea Rariței. Am un plan minunat. Când
m'oiu duce la parintele meu, nu mi-a puté face nici un
reproș. (Suna. Întra un servitor.) Jonița s'e via. (Servi-
torul ese.) Jonița scie a cetă, am să-i dau instrucțiunile
mele în scris... Cât me pricep și eu, să nu lipsască
nimic. (El scrie, Jonița vine.) Ieta tot ce ai să-mi aduci
din oraș.

Jonița.

La porunca. (Arunca ochii pe hărți'a.) Ce ved!...

Dornescu.

Taci și du-te! Într'o 6ra și jumătate trebuie să fii înapoi. (În parte.) Rarița cu trasur'a nu se p6te înt6rce decât în dou6 ore. (Jonița ese.)

Scen'a XIV.

(O servit6re trece peste scena cu o rochia în mâni.)

Dornescu.

Unde duci hain'a asta?

Servit6rea.

A cerut'o domni66r'a, din garderob, — pe semne merge la vr'o petrecere. (Ese.)

Dornescu.

Vr6 se 6ica, mari pregatiri de m6rte! Vr6 se m6ra în haina alba și p6te acuma, dupa ce a scris scris6rea în cestiune, c6rca înaintea oglin6ei ce pozi6iune i-ar 6ed6 mai bine când va muri. În adev6r, femeile cochet6za și cu dracul!

(Perd6u'a cade.)

Matilda Poni.

(Va urm6.)

Respuns dlui Aron Densusianu la articolul „Aventuri literare“.

Public6ndu-se 6nt6i'a parte din „Negriad'a“, epopeia na6ionala de A. Densusianu, mi-am facut planul, ca dupa ce va ie6i și partea a dou'a, s6-mi fac observa6iunile mele asupra opului, ce fiind epopeia, și numai dupa speci'a sa, are însemn6tate într'o literatur6.

Dar îndemnat dintr'o parte c6t de competinte, n'am a6teptat și partea a dou'a, ci în „Luminatoriul“ ce apare în Timi66r'a în nr.ii 7—16 din 1880 am publicat critica asupra „Traianidei“ de Bolintinianu și a „Negriadei“ de Densusianu. La „Negriada“ m'am restrins deosebi la punctul de vedere al mitologiei poporale daco-rom6ne, și la imita6iunile din ea.

Am știut c6 cel ce critica are s6 se a6tepte ori la un respuns cuvincios, ori la ba6jocurile unei pene înfuriate, a66 precum e natur'a autorului opului; dar eu din adins am pastrat un grad de modera6iune, înc6t nu m'am suit la spiritul, talentul și cualifica6iunea autorelui, ca s6 le dripe6e cu ochii închisi și f6ra cru66are, și pentru ca s6 aret, c6 eu n'am de lucru cu pers6n'a autorelui, la capetul criticei, i-am dat un atestat din acest punct de vedere. Eu m'am ocupat cu materialul criticei, și deca ici colea am și facut glose satirice, acele nu vor doved6, c6 Densusianu d6ra imi st6 în cale, ci c6 — dupa parerea mea — „Negriad'a“ nu st6 în pu6e6iunea unei epopeie, de care Rom6nii s6 p6ta fi înc6nta6i, și literatur'a s6 o 6ina de un op ales al seu.

S6 deie D6eu o m6a de litera6i mai buni dec6t mine, și cu cele ce am lucrat p6na acuma, s6 rem6n din urma, eu nu me pun în calea lui Densusianu, el deca vre, p6te cuprinde locul prim, înse s6 nu deie D6eu, ca epopei'a lui s6 fia în literatur6 în locul unde și-o pune.

Densusianu afl6nd dar, c6 „Negriad'a“ e criticata în „Luminator“, avea de datorin6a, ca respunsul s6 și-l deie i6ra în „Luminator“, at6t în interesul materiei, c6t și a publicului, dar și datin'a generala e, ca fia-carele, acolo s6 raspunda, unde e atacat.

Și-a tiparit respunsul în „Familia“, nr.ii 92—100 din 1880, și 1 din 1881. Partea cea mai mare din publicul „Familiei“, nu se6e ce am scris eu, și cea din publicul „Luminatoriului“, nu se6e ce a respuns el. Prin ac6st'a necuvin6a a îngreun6t și pu6e6iunea mea și a publicului ce d6ra a avut interes de a cun66ce întregul; c6ci scopul unei critice și unui respuns nu p6te fi altul, dec6t ca cetitorii s6 fia bine informa6i despre cele scrise, înse Densusianu nu putea av6 ac6sta tendin6a.

Dar Densusianu a comis fa6a de mine și alte necuvin6e:

a) pentru c6 s'a slobo6it la vatem6rile cele mai furi66e și personale, cari nu pot d6 atestat de maturitate fizica și sciintifica unui — *epopeist*.

b) pentru c6 în respunsul seu nu s'a 6inut de firul criticei mele, ca s6 demustre materiile precum s6nt în66irate, ci unele le-a împra6iat, altele și le-a perdut cu totul din vederea ochilor.

c) pentru c6 Densusianu nu se 6ine numai de materi'a criticei mele, ci s'a apucat în respunsul seu, ca s6 scri6 critica și respective s6 faca judecata — f6ra pertractare — asupra mai a tuturor opurilor mele.

Fia cine va ved6, c6 mi-a creat o pu6e6iune grea. Eu cu vatem6ri personale nu-mi voi resbun6; il las s6 esceleze singur în aceste, a66 precum n'a mai escelat nimeni în literatur'a rom6na.

Ca s6 raspund la cele din punctul al doile, ar trebui s6 retiparesc critic'a întreg6, pentru c6 Densusianu nu cite6a cu fidelitate cele 6ise de mine, și adese ori 6i închipuesce cugetele mele, și acestora raspunde. Ca s6 raspund la acele din punctul al treile, ar trebui s6 scriu pr6 mult, și f6ra de nici un folos, c6ci noi unul pe altul nu ne mai capacit6m.

Ce se atinge de interesul literariu al materiilor atinse în certele n66tre, acela va fi satisfacut, c6ci în lucr6rile și opurile mele de materia mitologica, prin note la locul seu voi mai pertract6 „Negriada“, și respunsul; dar acuma mutat în alt ora6, nici nu am timp de a scrie o replica, și respective polemica la t6te, ci numai voi face unele observ6ri generale.

*

Precum am atins, am a6teptat un respuns, dar fa6a cu gradul de modera6iune ce am pastrat'o eu, nu me a6teptam, ca respunsul s6 nu mai lasa nimic bun în mine, și în scrierile mele, și s6 nu mai aiba margini de ba6jocuri furi66e.

Eu chiar nu puteam pricepe la început motivul ascuns a lui Densusianu și pe c6nd scri6 nr. 93—94 observ6z unui amic: „Nu știu pentru ce a turbat Densusianu a66 de tare!“

„Nu te mir6 de Densusianu c6 e a66 turbat, — 6ise amicul, — pentru c6 el va fi cre66nd, c6 i-ai facut m6re reu; el a concurat cu „Negriad'a“ pentru un premiu la Academi'a rom6na, și de nu-l va capet6, tu esti de vina, i6rta-i s6 fia turbat, 6ci tu, c6 6menilor li plac galbenii, și de l'ai cun66ce...“

„E bine! deca critic'a mea nu e buna, — am respuns, — nimic va impeded6 pe Academi'a rom6na ca s6-l premieze, de și opul nu e gat'a; de ar d6 D6eu, ca Academi'a s6 p6ta premi6 barem tot la 50 de ani c6te o epopeia.“

Aceste le-am adus înainte pentru c6 combin6nd, am aflat de verisimil acest motiv al turb6rii autorelui; și pentru c6 și din acel motiv nu fac acum o polemica, c6 deca Academi'a rom6na, ie noti6a despre critica și respuns, atunci eu fa6a de astfel de judecator competent, s6m îndestulat cu cele 6ise în critica.

Înse fa6a de publicul acela, carele n'are destula paciin6a de a combin6 și judec6 respunsul, aflu de lipsa de a face unele observa6iuni asupra manierelor și reu666ii lui Densusianu.

I-a observare. Densusianu 6i intitul6za respunsul seu de „Aventuri literare“.

„Wie der Schelm ist, so denkt er“, e o 6icere, precum e omul, a66 i s6nt și cugetele. Voiu și aret6, c6 întru adev6r s6nt aventuri literare.

Aventur'a (Abenteuer, kaland) o face numai omul sburdatec, și e de regula o fapta nebunatic6.

Dr. A. Marienescu.

(Va urm6.)

Biserica și școlă.

Școl'a de fete române în Oradea-mare. Comitetul Societății spre înființarea unei școle pentru creșterea mai înaltă a fetelor române a ținut în joi'a trecută ședința, în care președintele Rds. D. canonic Teodor Kóváry a prezentat statutele Societății prevăzute cu clausul'a de întarire, și astfel s'a enunțat cu bucuria, că Societatea e de definitiv constituită. Având statutele întarite, comitetul a și început activitatea sa. Primul zăp va fi un apel către publicul român din aceste părți, spre a se înscrie de membri și a contribui pentru scopul indicat.

Gimnasiul din Beiuș. Ratiociniu public. Pentru ajutorarea fondului gimnasiaș de Beiuș au contribuit prin dl colectante Coriolan Brediceanu avocat în Lugos și anume în decurs de patru ani pentru fia-care an: Il. Sa D. episcop Victor Mihályi 50 fl., Ilmul D. preposit Stefan Moldovanu 5 fl., Ilmul D. Andreiu Liviu canonic 2 fl., Rmul Petru Popu canonic 2 fl., Rmul D. Gavril Pop 1 fl., apoi Sp. DD. Coriolan Brediceanu adv. 10 fl., G. Martinescu adv. 2 fl., I. Vlad adv. 3 fl., Ioan Nedelco adv. 2 fl., Iulian Janculescu 5 fl., dr. Miescu 1 fl.; — iera odata pentru totdeuna a dat Sp. D. Mihail Bésán not. public în Lugos 10 fl.; — din Zelau a tramis Sp. D. avocat dr. Ioan Nichita ca suma oferita în decurs de patru ani pentru fia-care an 25 fl.; — din Ceul-Selagiului, odata pentru totdeuna, dela Sp. DD. Florian Cocianu 10 fl., Sandru Popu jude cerc. 2 fl., Demetriu Suciu adv. 2 fl.; — prin dl colectante Ioan Papp preot gr. c. în Bocsig odata pentru totdeuna: Serenitatea Sa Principele Alesandru Carageorgeviciu 50 fl., dnii Ioan Papp preot gr. cat. 5 fl., Gherbo notariu 3 fl., Georgiu Bias învețator 1 fl., L. Weissberger arend. 1 fl., Ales. Papp preot gr. or. 1 fl., Szilágyi morariu 50 cr.; la olalta: 193 fl. 50 cr. și 741 fl. 50 cr. publicați în lista suscrisului. (Va urmă.) *Silviu Reșeu.*

Dieceș'a Aradului. Cetim în „Bis. și Școl'a“, că o conferința a protopresbiterilor din eparchi'a Aradului și a unei părți din inteligința româna din Arad s'a ținut în Arad joi'a trecută sub presiul pré Sanției Sale, dlui episcop eparchiote.

C e e n o u ?

În interesul expozițiunii din Sibiu, precum scriseram, s'a înființat un subcomitet și în Oradea-mare. Acesta a emis dizele trecute un apel către românii din părțile aceste spre a îngriji de timpuriu, ca și elementul român din Biharia să fia reprezentat la acea expozițiune. Apelăm și noi prin aceste șire la simțul național al confrăților noștri din acest comitat și i rugăm să îndemne și pe alții, dar în deosebi poporul, a lua parte prin diferite obiecte la acea expozițiune națională. De espedarea obiectelor va îngriji subcomitetul din Oradea-mare, care inse trebuie să fia avisat de cu bun timp la adres'a președintelui seu, carele e redactorul acestei foi.

Diet'a în ședințele de pâna vineri a desbatut și votat legea pentru poliți'a capitalei; apoi sâmbeta a primit fără nici o desbatere proiectul de lege pentru clădirea supletore a universității din Budapesta; dupa care s'a desbatut niște paragrafi înca nevotați din legea de timbru. În acésta și cas'a magnaților a ținut ședința, în care s'au promulgat legile sancționate.

Mișcări electorale. Diet'a, precum se scrie unui diar din Viena, s'ar încheiă la Pasci, și alegerile nouă s'aru face înainte de seceriș. Așa dar nu este mirare, că mișcările electorale s'au și început în cele mai multe părți. Dintre tôte vom notă numai următoarele: La Oradea-mare partid'a guvernamentală a candidat pe ministrul-președinte Coloman Tisza, în contra acestuia par-

tid'a independinței în duminec'a trecută a candidat pe Iosif Bölöny, în duminec'a viitoare se va inscenă o mare adunare a acestei partide, la care vor veni și câțiva deputați din Budapesta. În comitatul nostru asemenea a început conferințele electorale; în cercul Alesd, cerc românesc, partid'a guvernamentală a candidat ierasi pe Oliver Szlavy, carele a și primit, și pân'acuma n'are contra-candidat, dar va avé; în cercul Tinca, cerc românesc, partid'a guvernamentală a candidat ierași pe Alesandru Lipovniczky, și aice se va pune contra-candidat.

În privința casatoriei civile guvernul va presintă dietei un proiect de lege, care va face posibila casatori'a între creștini și necreștini, precum și între nazareni, fără ca respectivii să fia siliți mai întâiu a-si parasi religiunea séu a se declară fără confesiune. Tot odata se vor regulă și referințele conjugale ale acelor cari au legat casatori'a civilă în străinătate.

Presentul de nunta, care se va oferi de către municipiul Budapesta principesei Stefania, este deja gata. La acest juvaer s'a întrebuințat 1061 bucăți mai mici de diamante și alte 32 mai mari, în preț de 21,961 fl.; apoi 303 bucăți de opal, în preț de 11,165 fl. Speșele, dimpreuna cu onorarul pentru lucru, fac 48,500 fl.

Conferințe electorale române. *La Huniadoră* alegatorii români din cercul electoral al Hunedorei vor ține conferința în ceștiunea electorală, la 30 martie; conferința e convocata de dnii Ioan Fodor, Avr. Pecnar și Mihaiu Bontescu. — *La D. St. Martin* alegatorii români din ambele cercuri din comitatul Ternoamica vor ține conferința în 28 martie; conferința e convocata de dnii Vasiliu Zehan ca președinte și Iacob P. Macaveiu ca secretar.

Numerarea poporului, în comitatul Biharia, cercul Margitta, a produs urmatorul rezultat: scađemént 3853, spor nu s'a gasit nici în o comuna, ma și în centru la Margitta poporațiunea a scađut cu 469 suflete. Dupa Margitta, mai mult a scađut poporul în comun'a româna Seplac.

Necrológe. *Vasiliu Curtescu,* fost comisar de siguritate în Beiuș, a murit la 19 l. c. în etate de 42 ani. — *Ioan Tilea,* paroc gr. c. al Smigului, în Transilvani'a, a încetat din viața la 7 martie în etate de 59 ani; il gelesce: Rachila Tilea n. Porea ca soția, Onoriu, Lucreția marit. Vlad, Emilia mar. Sas, Aurelia, Cornelia și Tit Liviu ca fii și fiice, Ioan P. Vlad ca ginere. Emilia Tilea n. Ratiu ca nora, Zacheiu Sas ca ginere.

Sciri scurte. *In caus'a § 53* al codicelui penal, relativ la botez, episcopatul r. c. a ținut în septemân'a trecută o conferința în Buda și a decis să se faca o reprezentatiune către guvern pentru modificarea aceluia. — *Din Brasiov,* dela regimentul Alesandru II, va merge o deputatiune de trei ênsi la înmormântarea țarului. — *Mostenitorul de tron Rudolf* se aștepta la Viena pe 14 aprile. — *In cercuri diplomatice* se vorbesce, că curțile din Petersburg și Berlin au luat în nume de reu. că în parlamentul austriac și unguresc nu s'au facut espresuni de condolința din incidentul morții țarului, și din caus'a acésta starea lui Haymerle s'ar clatină.

Sciri din Români'a. *Curtea,* în urm'a încetării din viața a imperatului Rusiei, a luat doliu pe șese septemâni, cu începere dela 2/14 martie. — *Primul vapor* a sosit în portul Galați luni din gurile Dunarei, care este foarte umflata. — *Procesul Pietrar,* cel ce în 2/14 dec. a comis atentatul în contra dlui Ion Bratianu, s'a anunțat pe luni înainte de curții cu jurați — *O noua mitropolia,* o catedrala démna de capital'a țerii, are să se redice la Bucuresci; în privința acésta s'a ținut o conferința sub presiul mitropolitului-primat, și s'a ales un comitet care să faca apel la națiune spre a contribui. — *Camer'a* a votat indigenatul dlor I. V. Bianu

și A. Bârsanu. — *Un duel sânger* cu pistolul a avut loc la Iași între dñii Leon Ghica și Scarlat Varnav; dl L. Ghica a murit lovit de un glonț în tîmpla. — *La inmormentarea țiarului* Domnitorul va fi represintat prin dl general Cernat, prin adjutantul domnesc Candiano Popescu, și de doi soldați, toți decorați cu St. George. — *Parastas* pentru țarul s'a ținut joi în biseric'a mitropoliei din Bucuresci, oficiând mitropolitul-primat și mitropolitul Moldovei, asistând Domnul, Dóm-n'a, corpul diplomatic, ministri etc.

Cronic'a lunei.

La Petersburg lumea se ocupa cu pregatirile pentru inmormentarea țarului și cu cautarea nihilistilor. Pe stradele principale casele se obduc cu panura neagra, ier lampelle se pun în doliu. În locul unde s'a seversit atentatul, s'a aședat o icona sânta și lângă acés-t'a o lampa ardênda, tot acolo se va cladi o capela. Într'aceste poliț'a continua cu multa sêrguința sê afle firele conspirațiunii. S'a descoperit o mina, care pornia din prevali'a unei lapterii situata pe perspectiv'a Newski, urmâ strad'a Gradinelor și se sfêrșia la școl'a de calarit, unde țarul asistâ în 1/13 l. c. la o parada. Déca țarul, eșind din școl'a de calarit, s'ar fi întors pe strad'a Gradinelor, nihilistii faceau sê sara în aer strad'a intrêga. Nu este îndoiêla, că și acésa mina, care conținea o mare cantitate din dinamita, erâ facuta contra repausatului imperat, care se întorcea câte odata și pe acésa strada dela școl'a de calarit la palatul de ierna. Se susține totodata scirea, că atentatul a fost planuit și în contra moștenitorului de tron, despre care se credea, că se va rentorce de odata cu țarul. Ministrul afacerilor straine a tramis un cercular cătra ambasadorii și ministrii Rusiei în straietate, care cuprinde program'a politiceii noului imperat, și anume dîce, că Rusi'a va urmâ o politica cu totul pacifica. țint'a politica a țarului este: o Rusi'a tare și prospera pentru binele ei propriu, fâra a amenintâ pe nimeni. Rusacof nu este âncea condamnat la môrte, căci caus'a lui și a complicilor sei va fi judecata de cătra senatul prefacut în tribunal anume pentru acest scop.

Principes'a Jurjevca, a dêu'a soçia a țarului repausat, nu s'a departat din Petersburg, precum se anuciase la început, ma nici nu pôte eși de acolo, căci noul țar nu i-a permis acés't'a. El se teme, că departarea principeseii s'ar esplicâ sinistru. Dêns'a e fôrte abatuta și nimeni nu e în stare s'o mângae; casatori'a ei cu țarul repausat nefind publicata oficialmente, nici nu pôte sê fia de façia la inmormentarea lui. Se dîce, că curtea e compatimitorê façia de principes'a care â caçut așâ iute din o pozițiune atât de nalta, și ca sê pôte ocupâ un loc în societate, se va publicâ posteriormente casatori'a ei cu fostul țar. Se susține scirea, că țarul ar fi depus pentru ea cinci milioane de ruble în banc'a englesa. Dêns'a și-ar fi esprimat dorinț'a, ca dupa inmormentare sê i se permita a se putê mutâ în straietate.

Țarin'a noua. Soçia noului țar, principes'a dânesa Dagmar, precum amû mai scris, a fost menita sê fia soçia fratelui mai mare al țarului actual, carele inse a murit la Nizza, fiind de façia și logodnic'a lui. Acela într'atâta a iubit'o, încât și în ultimele dîle ale bôlei sale avea numai o dorinț'a, d'a traî numai pâna sê se pôte însurâ cu logodnic'a lui. Murind el, dorinț'a țarului fu, ca fiul seu Alesandru sê moștenesca nu numai tronul, ci și mirés'a. Când apoi nunt'a se serbâ la Petersburg, mirés'a disparu. O cautara, și o gasira în o odaia ingenuchiând înaintea portretului repausatului ei mire. „Sciu, că l'ai iubit mult“, i dîse atunci consor-

tele seu, carele âncea pe timpul lunei de miere s'a dus la vênatôre în locuri departate.

Moda noua. Din Paris se scirie, că deodata cu începerea primaverii se vedu acolo un nou soi de eventail. Acesta e obduc cu o lespede subțire de sticla colorata vênat, care face fôrte bine ochilor. Eventailul se pôte întrebuintâ și în frig, căci lespede de sticla apera façia de vênat, și fiind transparenta, se pôte vedê prin ea. Mai are și avantajul acela, că damele pot privi prin ea în foc, spre néu'a lucitôre și pe paretii albi, fâra ca sê-si strice ochii; dar, ceea ce este esențial, e că prin acest eventail pot privi pe alte dame, fâra ca aceste sê le pôte vedê.

Mașina de stenografat. Acésa e invențiunea cea mai noua în lumea sciintifica. Cu astfel de mașina s'a facut încercare dîlele trecute în camer'a deputaților Franciei. Inventatorul se numesce Michela. Aparatul are niște taste ca pianul, aceste în interiorul aparatului sînt în legatura cu un alfabet și literelle se imprima pe o hârtia; la mașina omul pôte apesâ de odata dîce litere, și astfel aparatul pôte emulâ cu ori ce stenograf. Drept încercare, Gambetta și alții vorbira cât se pôte de iute, și vorbirile eșira din instrument fâra greșêla. Încercarea s'a facut numai în cerc privat, dar în curênd se va face și în ședința publica.

Sciri straine. *Moștenitorul de tron Rudolf* marti s'a rentors din Egiptul-de-sus în Cairo, de unde la 27 l. c. va plecâ spre pamêntul sânt, și acolo va face prim'a escursiune la Vifleim. — *Monumentul lui Cremieux* redicat de alianț'a israelita în cimiteriul Montparnasse din Paris, în duminec'a trecuta s'a inaugurat, asistând mulțime de jidani și de franc-masoni. — *Regin'a Elisabeta* la 29 l. c. va caletori din Combermere la Londra, ca sê faca visita reginei Victoria, apoi va veni la Brusela și la 4 aprile va sosî la Viena. — *Imprumutul frances* de o mia de milioane s'a subscris de trei-dîce de ori. — *In tunelul St. Gothard* la 1 julie se va deschide calea ferata, care va legâ Itali'a cu Franci'a. — *La Londra* la reședinț'a lordului primar s'a descoperit o cutia conținênd 40 livre de prav de pușca cu un fitil aprins; se presupune, că fenienii au vrut sê arunce în aer Mansionhouseul. — *Maj. Sa regin'a Elisabeta* în joi'a trecuta a scapat de un incident, care putea sê devina periculos; anume trenul cu care a mers la vênatôre a derailat, dar, spre norocire, afara de spaima, nu s'a produs nici o altâ neplacere. — *Eximperatês'a Eugenia* dîlele aceste se va mutâ din Chislehurst, și de ocamdata va ședê în o villa din Wimbledon, pâna când noul ei castel în Farnborough va fi gata. — *Meilhac si Halévy*, doi autori dramatici franceși, cari în timp de ani îndelungați au scris piese teatrale în compania, s'au despartit, și colaboratorul lui Meilhac de acuma înainte va fi Gille dela „Figaro“. — *Capitanul Boyton*, renumitul notator, carele în apa a fost totdeuna învingator, pe uscat n'a remas așâ de norocos, căci, dupa cum se dîce, ar fi caçut în resboiul între Peru și Chili. — *La New-York* tribunalul a condamnat o compania de cale ferata la despagubire de trei-dîce și mii de dolari pentru colonelul Harrold, care prin o catastrofa de cale ferata a devenit olog. — *Ioan Strauss*, renumitul musicant, se va duce la Pau (Franci'a) cu tóta trup'a sa de 100 perscne ca sê cânte dlui Gordon Bennett, un bogat proprietar, în timp de o luna la seratele ce le va da amicilor sei; prețul va fi de dîoue sute de mii de franci.

Proprietar, redactor respunçator și editor:

IOSIF VULCANU.